

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy w Pabianicach:

1. zasądził od Towarzystwa (...) w W. na rzecz I. S. kwotę 60.000 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 3617 złotych tytułem kosztów procesu;
2. zasądził od Towarzystwa (...) w W. na rzecz A. S. kwotę 20.000 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2417 złotych tytułem kosztów procesu;
3. zasądził od Towarzystwa (...) w W. na rzecz M. S. kwotę 20.000 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2417 złotych tytułem kosztów procesu;
4. oddalił powództwa w pozostałej części co do odsetek ustawowych za okres od 15 maja do 8 czerwca 2014 r.;
5. nakazał pobranie od Towarzystwa (...) w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Pabianicach kwoty 6166,34 złotych tytułem kosztów sądowych.

Powyższy wyrok w zakresie kwoty 20.000 złotych zasądzonej tytułem zadośćuczynienia dla powódki I. S. po śmierci ojca, kwoty 10.000,00 złotych zasądzonej tytułem zadośćuczynienia dla powódki A. S. po śmierci dziadka oraz kwoty 10.000,00 złotych zasądzonej tytułem zadośćuczynienia dla powoda M. S. po śmierci dziadka, a także co do orzeczenia o kosztach procesu zaskarżył apelacją pozwany, podnosząc następujące zarzuty:

1. naruszenia zadośćuczynienia art. 448 k.c. - poprzez błędną ocenę, że:
 - dla powódki I. S., po śmierci ojca, odpowiednim do rozmiaru doznanej krzywdy zadośćuczynieniem jest kwota 60.000 zł.,
 - dla powódki A. S., po śmierci dziadka, odpowiednim do rozmiaru doznanej krzywdy zadośćuczynieniem jest kwota 20.000 zł.,
 - dla powoda M. S., po śmierci dziadka, odpowiednim do rozmiaru doznanej krzywdy zadośćuczynieniem jest kwota 20.000 zł.,
2. naruszenia art. 2 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - poprzez przyznanie powodom zadośćuczynień w kwocie zdecydowanie odbiegającej wysokością od kwot, które uzyskały na mocy prawomocnych wyroków, w tym wyroków wydanych przez ten sam Sąd osoby dochodzące roszczeń tego samego rodzaju, w bardzo podobnych stanach faktycznych, w szczególności przy bardzo podobnej sytuacji osobistej (z racji wieku, płci, sposobu życia przed wypadkiem), co narusza poczucie sprawiedliwości społecznej oraz zasadę równego traktowania obywateli przez władze publiczne, wyrażone w powołanych przepisach.

W konkluzji pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie:

- a) w pkt 1 wyroku kwoty 40.000,00 zł. tytułem zadośćuczynienia dla powódki I. S. po śmierci ojca;
- b) w pkt 2 wyroku kwoty 10.000,00 zł. tytułem zadośćuczynienia dla powódki A. S. po śmierci dziadka;
- c) w pkt 3 wyroku kwoty 10.000,00 zł. tytułem zadośćuczynienia dla powoda M.

S. po śmierci dziadka, a w pozostałym zakresie oddalenie powództwa. Ponadto wniósł o orzeczenie o kosztach procesu według zasady ich stosunkowego rozłożenia z uwzględnieniem zmiany pkt 1,2,3 wyroku i o zwrot kosztów procesu za instancję odwoławczą.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjnej według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Ustalenia faktyczne, jak również ocena prawna przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przez Sąd Rejonowy, znajdują pełną akceptację Sądu Okręgowego.

Apelacja pozwanego ograniczyła się do podniesienia zarzutów o charakterze materialnoprawnym. Zdaniem skarżących Sąd Okręgowy naruszył art. 448 k.c. oraz art. 2 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, albowiem zasądzone na rzecz powodów zadośćuczynienia nie są adekwatne do rozmiaru krzywdy doznanej przez każdego z nich na skutek śmierci T. N.. Ze stanowiskiem tym zgodzić się nie sposób. Niewymierny charakter przesłanek z art. 448 k.c. daje pewną sferę uznania przy orzekaniu, przede wszystkim dlatego, że w przypadku oceny zakresu szkody niemajątkowej nie sposób zastosować kryteriów, które są właściwe szacowaniu szkód rzeczowych. Wskazuje się na potrzebę wzięcia w tym wypadku pod uwagę rodzaju dobra, które zostało naruszone, a także charakteru, stopnia nasilenia i czasu trwania ujemnych przeżyć spowodowanych naruszeniem. Innymi słowy, wysokość zadośćuczynienia nie może być oznaczona z taką dokładnością i przy zastosowaniu tych samych kryteriów oceny, co przy wyrównaniu szkody majątkowej. Sam zaś zarzut zawyżenia lub zaniżenia wysokości zasądanego zadośćuczynienia może być uwzględniony tylko w razie wykazania oczywistego naruszenia tych kryteriów przez sąd, tym bardziej, że wprowadzenie do powoływanego wyżej przepisu klauzuli "odpowiedniej sumy" pozostawia sądowi orzekającemu margines uznaniowości, co do wysokości zasądzanej kwoty, który doznaje dodatkowego wzmocnienia w jej fakultatywnym charakterze (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2015 r., II CSK 595/14, publ. Program Komputerowy Lex nr 1809874). Zarzut niewłaściwego określenia wysokości zadośćuczynienia mógłby być zatem uwzględniony tylko wtedy, gdyby nie zostały wzięte pod uwagę wszystkie istotne kryteria wpływające na tę postać kompensaty, a nieproporcjonalność zasądzanej kwoty byłaby bardzo wyraźna lub wręcz rażąca.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji nie dopuścił się pominięcia ogólnie uznawanych kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia rozważając wszystkie okoliczności mające znaczenie, a mianowicie charakter więzi łączącej powodów ze zmarłym, aktualne cały czas poczucie straty, czy wreszcie wiek powodów i ich dziadka w chwili śmierci - jako elementy w istotny sposób wpływające na rozmiar cierpień powodów. Nie sposób również uznać zasądzonych kwot za zawyżone, a z całą pewnością nie w stopniu uzasadniającym ingerencję Sądu odwoławczego. Nie negując w żadnym zakresie okoliczności, iż śmierć T. N. miała miejsce w czasie, gdy wszyscy powodowie byli pełnoletni, całokształt dostępnego w sprawie materiału dowodowego, nie uzasadniał stanowiska zajmowanego przez skarżącego, aby wień emocjonalna łącząca zmarłego z powodami była przez to słabsza. Także w aktach sprawy brak jest dowodów wskazujących na to, że okoliczności związane z przeżywaniem przez powodów utraty osoby najbliższej nie miały cechy typowych reakcji wymuszonych koniecznością funkcjonowania w zmienionych negatywnie warunkach życia codziennego. Poza tym okoliczności te zostały uwzględnione przez Sąd Rejonowy, który przy ocenie wysokości zadośćuczynienia miał na uwadze sytuację osobistą a zatem i wiek każdego z powodów.

Wskazać w tym miejscu należy, iż wysokość zadośćuczynień zasądzanych w innych, nawet podobnych sprawach, może być uznana jedynie za przesłankę o charakterze posiłkowym, która w żadnym wypadku nie powinna naruszyć kompensacyjnej funkcji tego rodzaju świadczenia. Zasądzone na rzecz powodów kwoty funkcję tę niewątpliwie realizują, szczególnie gdy odnieść je do stopy życiowej społeczeństwa. Zarówno okoliczności wpływające na wysokość zadośćuczynienia, jak i kryteria ich oceny muszą być rozważane indywidualnie w związku z konkretną osobą

poszkodowanego, stąd też subiektywny charakter krzywdy ogranicza przydatność kierowania się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia sumami zasądzonymi z tego tytułu w innych przypadkach.

Należy przy tym mieć na względzie stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 2004 r. sygn. akt I CK 219/04 (publ. Program komputerowy Lex nr 146356), iż korygowanie przez Sąd drugiej instancji zasądzzonego zadośćuczynienia może być aktualne tylko wtedy, gdy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, mających wpływ na jego wysokość, jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie.

Reasumując, w świetle powyższego nie można zaakceptować stanowiska apelacji, że przyznane powodom zadośćuczynienia są nieadekwatne do rozmiaru doznanej przez nich krzywdy. Przeciwnie, okoliczności faktyczne sprawy z uwagi na układ stosunków rodzinnych skutkują przyjęciem, że zasądzone przez Sąd Rejonowy na rzecz powodów tytułem zadośćuczynienia kwoty są odpowiednie do rozmiaru doznanego przez nich cierpienia i z całą pewnością nie są zawyżone. W takiej sytuacji ingerencja Sądu II instancji w wysokość zasądzzonego zadośćuczynienia nie byłaby właściwa.

Z tych względów Sąd Okręgowy uznał, iż apelacje obu stron nie zawierają uzasadnionych zarzutów mogących podważyć stanowisko Sądu Rejonowego, a tym samym jako bezzasadne podlegają oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł z mocy art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 2 pkt 4 i 5 oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U.2015.1800), zasądzając je od pozwanego na rzecz każdego z powodów osobno. Na koszty te złożyła się odpowiednio kwota 2400 złotych na rzecz I. S. oraz po 1200 złotych na rzecz M. i A. S. kosztów zastępstwa procesowego.